Ajuntament de Castellar del Vallès

Orígens de l'Ateneu

L'Ateneu és l'antic edifici del cafè de cal Sardanet, en funcionament en el segle XIX, remodelat i ampliat. A finals del s. XIX, Ferran Pujol Atxer, propietari del cafè, hi va construir una sala de ball, que més tard es convertiria en el teatre-auditori, i va connectar l'edifici amb el casal que ocupava la cruïlla dels carrers de Torras i Colom, adequant-lo com a salonet. En el cafè s'hi va ubicar el Centre Castellarenc, convertit en Ateneu Castellarenc el 1915. Va ser una de les entitats culturals del poble més dinàmiques d'aquella època, ja que s'hi aplegava un bon nombre de castellarencs. Amb la Guerra Civil, l'Ateneu Castellar va deixar de funcionar com a entitat, cosa que va comporar l'estat d'abandó de l'edifici.

El 1952, un grup de castellarencs va promoure la recuperació de l'entitat i la restauració de l'edifici; Domènec Valls i Taberner, de l'empresa Vídua de Josep Tolrà S.A., es va fer càrrec de les despeses de la restauració realitzada per Josep Sotera, i l'1 de febrer de 1953 hi va quedar reconstituït l'Ateneu Castellarenc. S'hi van acollir diverses entitats del poble com a seccions.

El 1958, una part de l'edifici va ser habilitat per l'empresa Tolrà com a economat. En els darrers anys del franquisme, l'Ateneu va tenir una vida cultural força activa gràcies a entitats com la SEAC, ara CEC, l'ASAC, el Cine-Club Castellar o l'Esbart Teatral. La renovació de la junta de l'Ateneu amb la presència de gent jove va permetre que aquesta entitat tingués un paper dinàmic durant la transició política (1975-1979), sobretot en permetre la presentació pública dels partits polítics democràtics que la dictadura havia proscrit.

El 1980, l'Ajuntament va adquirir l'edifici a l'empresa Tolrà, però el 1981 hi va haver un incendi que va destruir part del teatre-sala d'actes, cosa que va evidenciar l'estat d'abandonament general. Durant els anys 80 o 90, l'equipament va encabir les dependències administratives de diverses regidories. El novembre de 1994 es va posar en funcionament una sala de petit format, i a finals dels 90, es va habilitar una sala més petita, anomenada de butxaca. Des del 2003, l'Ateneu és la seu de l'Esbart Teatral de Castellar i La Xarxa.